

NORRTÄLJE KOMMUN Kultur- och Fritidskontoret	
2023-03-29	
Diarie nr	Klassificering

Bidrag nr

8573

Skapad av

Förening

Roslagens
sjöfartsminnesförening

Box 56
76421 Vaddö

Museiverksamhet

Bidraget är avsett som ett stöd till föreningens kostnader för till exempel arvoden, specialutrustning, speciallokaler samt kostnader för verksamheten. Glöm inte bifoga föregående års verksamhetsberättelse samt verksamhetsplan för kommande år till ansökan.

Ange önskat belopp på bidrag i rutan till höger.

70 000

Beskriv er verksamhet som bidraget ska användas till

Roslagens Sjöfartsminnesförening ansöker om verksamhetsbidrag i enlighet med Verksamhetsavtal med kommunen för år 2021-2023, Dnr 2021-000046, § 42 800.

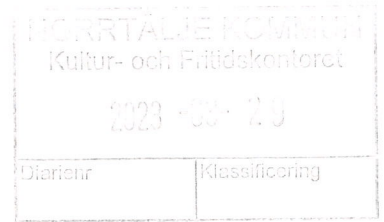
Verksamhetsbidraget avses användas i första hand för driften av Roslagens Sjöfartsmuseum, dvs bemanning för öppethållande under sommarsäsongen 2023 därjämte till underhåll av föreningens byggnader på Kaplansbacken vid Älmsta Vaddö. det som är förestående denna säsong är: underhåll av slupen Elviras 27 m höga mast med rigg, lagning av läckande tak (Båthuset), lagning av stenalv i jordkällare under Skeppargården.

Beviljat belopp

2023-03-04

1

Verksamhetsberättelse för år 2022

Inledning

Föreningsskutan är i gott skick och besättningen väl intrimmad och vid gott mot.

Coronapandemin, Ukrainakriget och elförsörjningen

Verksamhetsåret 2022 kände av efterdyningar från de tidigare årens Coronapandemi. Besökare till publika evenemang visade viss tveksamhet. Året inleddes med det ryska angreppskriget på Ukraina. Med det skedde stora förändringar rörande energiförsörjningen inte minst i Europa. El-priserna sköt i höjden, men sommarsäsongen kände vi av detta endast i mindre mån tack vare våra solceller. Under hösten blev den nya markkabeln klar och vi fick Vattenfalls medgivande att köra solpanelerna för fullt.

Under sommarsäsongen var Sjöfartsmuseet öppet i ordinarie omfattning och noterade totalt 3 075 museibesökare (2021: 2 029 besökare).

Ökade driftkostnader lindrades genom kommunalt anläggningsbidrag till hembygdsföreningar (RSMF: 44 000 kr) och extra anläggningsbidrag (RSMF: 6 600 kr).

Lokaler m.m.

På dagordningen för 2022 stod främst omläggning av yttertaket på museets gamla Skeppargård. Sedan takfoten blivit murken hade taktegel börjat ramla ner, vilket utgjorde en fara för museibesökare. Jonas Alstermark och medhjälpare stod för arbetet som sammantaget belöpte på 251 663 kr. Från Jordbruksverket och EU-fonden för landsbygdsutveckling fick vi via Länsstyrelsen i Stockholms län bidrag med 195 360 kr.

Vårens högvatten i Ålands hav skadade vår gamla sjöbod i Grisslehamn. Hösten 2022 fick vi beslut från Norrtälje kommun om investeringsbidrag (max 66 000 kr) för att reparera sjöboden. Av praktiska skäl måste reparationen skjutas till nyåret 2023, men kom då till stånd.

Rospiggen 2023

I trogen ordning skickades årsboken ut till medlemmarna och återförsäljare strax före jul 2022. Årsboken, nr 83, var på 132 sidor. För det redaktionell och grafiska arbetet svarade Lars Nylén, Eva Janson och Affärstryckeriet. Boken trycktes av Affärstryckeriet i Norrtälje i 1 400 exemplar.

Den fick ett gott mottagande och en helsidesrecension i Norrtälje Tidning och anmäldes i tidningen Skärgården.

Ångslupen Elmsta

Under säsongen 2021 framlades ytterligare tekniska förbättringsidéer som omhändertogs under 2022, fast propeller monterades och kylsystemet för ångpannan ändrades. Arbetet drog ut på tiden och först när sommarsäsongen var över kom ångslupen i sjön. Provkörning visade att förbättringar åstadkommit både vad gällde fart och energiutvinning. Ett särskilt varmt tack till Sven Olsson och Kenneth Avelin för deras stödjande insatser.

Ekonomi

Föreningen har ett treårigt driftavtal med Norrtälje kommun. Se vidare balans- och resultaträkning.

Övrigt

Årsmötet hölls fredagen den 18 mars 2022. Föredrag hölls av Torbjörn och Gun Carlsson som berättade om sina år till sjöss, bland annat i Broströms. Lars Holmström och Håkan Lundén välkomnade med musik. Efter föredraget följde sedvanlig samling med kaffe, bullar och tårta. De funktionärer som stod i tur att avgå omvaldes. Föreningens utmärkelser delades ut.

Valborgsmässaöelden på Kaplansbacken samlade cirka 500 personer. Handelsmannen Mats Ryderborn höll tal till våren och kören Canimus svarade för värmande vårsånger. Kristi Himmelfärds dag var det traditionsenlig Gökotta genom Väddö församling. Nationaldagen firades i samarbete med pensionärsföreningen SPF Skutan.

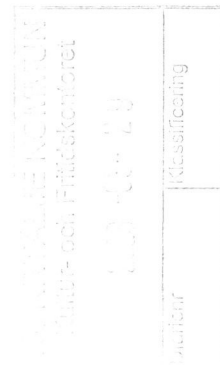
Sjöfartsminnesföreningen var engagerad i firandet av Norrtälje stad som under 2022 fyllde 400 år. Vi hade medverkat med framtagning av en vandringsutställning "Vägar till staden", som ställdes ut på biblioteken i kommunen samt på Sjöfartsmuseet under sommaren. Lars Nylén och Håkan Lundén medverkade med tal och kanonsalut vid invigning av utställningen i Väddö, Hallstavik och Rimbo.

Under sommaren hade Per Arne Hansson konstutställning på museet med motiv från Singö, Grisslehamn och Väddö. Utställningen avlöstes vid mitten av sommaren av en utställning i samarbete med Roslagsmuseet och Norrtälje kommun där ett 20-tal teckningar ur Harald Lindbergs porträttsamling "Skärgårdsfolk" visades. Mer om dessa porträtt finns att läsa i Rospiggen 2023.

Äntligen kunde vi genomföra en ordinarie Postrodd över Ålands hav, den 48:e rodden. Den gick från Grisslehamn. 28 rotar deltog. PostNords verkställande direktör Mathias Krümmel och kommunalrådet Per Lodenius medverkade vid starten. Från Norrtälje kommun medförde vi i rodden en hälsning till Ålands landskapsregering med anledning av 100 år av självstyrelse. Det blev en snabb rodd utan alltför hårda påfrestningar.

Beckbyxans Dag arrangerades på traditionsenligt sätt och då underhöll kvartetten Tidens Brus från Åland.

Den 8 augusti genomfördes tillsammans med Väddö Musiksällskap programmet Sjömans- och skärgårdsvisor på Kaplansbacken. På Kulturarvsdagen i september hade vi öppet hus på museet. Vi medverkade även vid Singö Skärgårdsmarknad, Elmsta-Natta och Elmstadalen, en lokal motsvarighet till politikerveckan i Almedalen.

Fredagen den 21 oktober arrangerades en temakväll på museet. Ordföranden i Svenska Fysällskapet Jan Olsén berättade uppskattat om fyrrar förr och i framtiden.

Den 12 november höll Håkan Lundén föredrag i Grisslehamns kapell om Lars Matts Eriks Sjöbod. Under den Nordiska litteraturveckan medverkade föreningen med högläsning ur Ålevangeliet på Älmsta bibliotek den 14 november.

Anders Öhman och Bo Buhre lade ner en hel del hösttimmar på att städa upp runt om på Kaplansbacken. Invändig upprustning har skett av Vaktmästarbostaden och skorstenen besiktats efter genomgång.

En hel del ideellt arbete har lagts ner på att utveckla föreningens arkiv, inte minst rörande segelsjöfarten i gångna tiders Roslagen.

Arbete pågår med att uppdatera och digitalisera Rospiggens alla årgångar samt att uppdatera och digitalisera föremålsinventariet. Genom Markku Asikainen moderniserades föreningens hemsida www.sjofartsmuseet.se.

Karin Samuelsson svarade för föreningens expedition och tillsammans med Ewa Lövgren och Josefine Rigelius ombesörjde de museets öppethållande under sommarsäsongen. Markku Asikainen fortsatte bland annat att uppdatera Rospiggens register i elektronisk form samt med att digitalisera vårt föremålsregister. Lisbeth Modin och Ditte Lindström arbetade idogt med föreningens bibliotek och arkiv. Från dödsboet efter tidigare Rospiggenredaktören mm J Roger Toll fick vi ta emot en hel del arkivmaterial om segelfartyg från främst Häverö socken.

Genom samverkan med Föreningen Allmogeåtar i Norrtälje har fortsatt arbete med underhåll och reparation av postroddsåtar. En kurs för bevarande av allmogeåtar, fiskeredskap och båtmotorer mm genomfördes den 3 september tillsammans med Stockholms läns hembygdsförbund, Statens Maritima och Transporthistoriska museer, Föreningen Allmogeåtar och Pythagoras. Kursen var välbesökt och uppskattad.

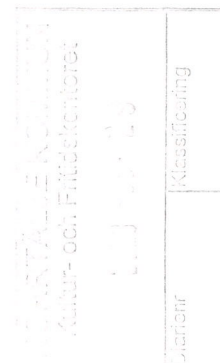
Styrelsen höll under året 8 sammanträden. Därtill förekom ett stort antal arbetsdagar på Kaplansbacken m.m. Mycket omfattande ideellt arbete noterades med stor tacksamhet. Om föreningens verksamhet finns information på hemsidan www.sjofartsmuseet.se och i Rospiggen 2023.

Besökare till Sjöfartsmuseet: 2022: 3 075, 2021: 2 029 , 2020: 1593 personer och ingen dag utan besökare (2019: 3 311, 2018:3 695, 2017: 3 669, 2016: 3 213, 2015: 3 694, 2014: 3 223). Lars Matts Eriks sjöbod, 2022:350 besökare.

Antalet medlemmar/årsboksprenumeranter den 31 december 2022 var 1 181 (2013: 1 228, 2014: 1 272, 2015: 1 232, 2016:1 136, 2017:1 136, 2018:1 193, 2019: 1 149, 2020: 1 150 och 2021:), varav 167 (2014:94, 2016:102, 2017:114, 2019:124 och 2021: 94) familjemedlemskap.

Årsredovisning

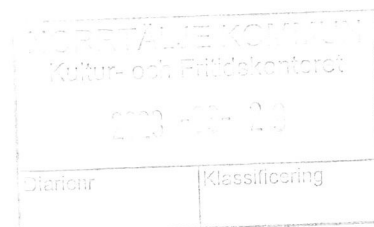
Resultat- och balansräkning biläggs.

Slutligen

Slutligen ett stort och varmt tack till alla som under det gångna året på olika sätt varit verksamma i och stöttat föreningen i ett angeläget arbete för att tillvarata Roslagens sjöfartsminnen. Tack också för alla goda arbetsinsatser med årsboken, fastighetsunderhållet, ångslupen *Elmsta*, vårustningen av Kaplansbacken, verksamheten i sjöboden i Grisslehamn, guidade turer och övriga arrangemang såväl i verkligheten som virtuellt. Ett extra tack till Föreningen Allmogebåtar Arbetslag Norrtälje och alla som i övrigt hjälpt till med underhåll och arbeten med föreningens byggnader och båtar.

Kaplanbacken den 4 mars 2023

Lars Nylén
Ordförande

Anders Öhman
Vice ordförande

Lisbeth Modin
Sekreterare

Kerstin Skarp
Kassör

Bo Buhre
Ledamot

Per Ringhagen
Ledamot

Håkan Lundén
Ledamot

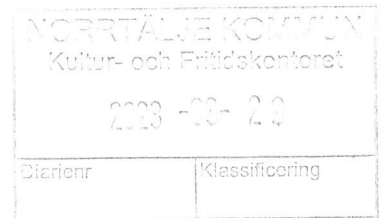
Maths Rigelius
Ledamot

Benny Wallén
Ledamot

Matts Martling
Suppleant

Cecilia Tjeder
Suppleant

Lennart Karle
Suppleant

Verksamhetsplan 2023 (kortversion)

Planen behöver revideras mot bakgrund av utfallet i olika bidragsframställningar. Olika punkter kan fordra särskilda ingångsättningsbeslut av styrelsen. Vissa punkter har mer en inriktningsskarakter och aktiveras när tillfälle och möjlighet uppstår.

A. Föreningens syften och uppgifter enligt 1 § stadgarna

Roslagens Sjöfartsminnesförening är en allmän ideell förening som har till uppgift att väcka, stärka och utveckla intresset för Roslagens sjöfartsminnen.

Föreningen skall vara en lokal stödjepunkt för fördjupad forskning om Roslagens sjöfartshistoria.

I dessa syften

- *skall föreningen tillvarata Roslagens sjöfartsminnen och bevara dem i ett särskilt museum på sin fastighet Kaplansbacken, Älmsta 5:2 i Väddö församling,*
- *skall föreningen ge ut årsboken Rospiggen,*
- *skall föreningen vara medarrangör i Postrodden över Ålands hav.*

Föreningen skall även på annat sätt informera om Roslagen och dess sjöfartshistoria.

B. Plan för verksamheten 2023

1. Övergripande uppgifter

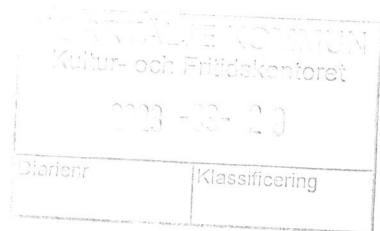
Genomgång och programuppdatering av den datoriserade medlemsmatrikeln. (*Karin*)
Medlemsvärkning viktigt. Vi har ett 30 % tapp att ta igen. Fortsatt aktivt uppmuntrande till medlemskap.

- ”Vän till vän-värkning” .
- Ökad användning av sociala medier. *Josefine* svarar för inläggning och ska fortlöpande och aktivt ges lämplig information att lägga ut. *Markku* bistår bl.a. med avseende på ångslupen.
- Fortsatt förstärka kontakten med sjöfolks- och sjöfartsorganisationer (Sjöbefäl, SEKO-Sjöfolk, redarförening), Fyrsällskapet och Hembygdsrörelsen.
- Inrikta oss på Stockholmspublik och fritidsboende.

E-postutskick till medlemmarna 2-3 gånger.

Bilda en inkommande funktionärsgrupp typ ”Gastarna”.

Rekrytera medhjälpare till ångslupen, främst eldare.

2. **Rospiggen 2023**

Utgivning av RP 2024 – nr 84, 132 sidor.

Aktivare saluförande via återförsäljare, lista över aktuella återförsäljare.

Marknadsföra Rospiggen inte bara som nautika utan även som lokalhistoria/skärgårdshistoria/sjöhistoria/släkthistoria.

3. **Roslagens Sjöfartsmuseum**

Öppethållande enl normalår. Sommarbemanning.

Aktiviteter för att öka antalet besökare utnyttjande av sociala medier inkl facebook.

Fortsatt översyn av etiketter/texter.

Renovering av snurror och motorer. Försöka få igång Ortalamotorn och Bolinder-motorn.

Knopslagningsplanka (typ gamla uterummet) Allmogebåtar åtagit sig uppgiften.

Konstutställning/Sommarutställning.

Genomgång av arkivet/biblioteket.

Ljungwe-text vid Skeppargården.

4. **Kaplanbacken**

Fortsatt grundläggande underhåll.

Under 2023 ska i första hand följande åtgärder:

Ytskikt på parkeringsplatsen samt reparation av vägtrumma mm.

Analys och beslut om nytt avtal rörande el-handel.

Målning av Elviras mast.

Ny vindstrut till masten.

Tätning mellan syll och grund Frejasalens gavel.

Lagning av valv vid ingång till källaren under Skeppargården, samt fallskydd.

Buskar och sly vid Kanalbryggan. Samarbete med Väddöbygden våren 2023.

Anskaffning av löstagbart regn-/solskydd över ”scenen”.

Skott från balsampoppel säkras för lämplig plantering.

Motangrepp strimmiga trägnagare och råttor. Observation samt bekämpning à la Anticimex.

Måla skyltar, Elviras mast och anslagstavlan repareras och återuppsätts.

Inhägnande av bryggplatsen med avseende på betande kor.

Reparation och uppsättning av skylt vid Kanalbryggan.

Röjning av ogräs på lekplatsen.

5. **Beckhuset**

Målning dörrar och portar.

Oljning av trapp.

Kakel bör monteras över diskbänken.

Hyllor av överblivna golvsivor monteras på kallvinden.

Stödtagen på insidan monteras till packhuskranen.

6. **Postrodden**

Genomförande av den 49:e postrodden. Start Eckerö.

Flera funktionärer behövs.

Reparation/underhåll av postroddsbåtar.

Minnesskrift Postrodden 50 år. Insamling av material påbörjas och ansökan om tryckningsbidrag görs.

7. Evenemang

Årsmötet 2023 genomförande enl stående punkter.

Beckbyxans Dag.

Musikaftnar under sommarsäsongen, riktpunkt början augusti. Teater, musikkvällar och berättarkvällar under sommaren.

Genomförande av Sista April.

Nationaldagsfirande.

Älmsta Natta med Kanalrodd.

Skepparaftnar (motsvarande).

Öppethållande av sjöboden i Grisslehamn vissa dagar.

8. Ångslupen *Elmsta*

Ångslupskommitté för utrustning, bemanning och drift

Bemanningsplanerare.

Tidigare säsongsstart, flera turer vardagar under högsemesterperioden

Eldarekurs.

Marknadsföring.

9. Övrigt

Fortsatt uppdatering av hemsidan.

Engagerandet av nya funktionärer och nya museivårdar.

Slutföra vassläggning på sjöboden Grisslehamn.

10. Marknadsföring

Återväcka intresset hos bussgrupper.